

Ny Valosoa sy hadihady

Filoha Rajoelina

Tompon-daka fa amin'ny tsy fahaizana mitantana

Iaraha-mahatadidy ny fanambaran'ny filohan'ny Repoblika Rajoelina tany Toliara, tamin'ny fotoan'ny fampielezan-kevitra, tamin'ny naha-kandida azy ho filohan'ny Repoblika, ka nilazany fa efa in-dimy izy no tompondaka tamin'ny taranja "karate". Tsy mbola misy porofo entina hanamarinana izany, nefa toa manaporofy izany ny fihetsiny, na talohan'ny fifidianana, na amin'izao izy filohan'ny Repoblika izao. Mbola tsy vita tokoa ny fifidianana dia efa nanambara izy fa "tsy maintsy lany", ary dia lany tokoa izy, ary tsy ho resahina na tamin'ny fomba ahoana na tamin'ny alalan'ny inona. Ny fanamby napetrany voalohany dia ny hanangana sy hanorina izay tsy vitan'ireo filoha nifandimby teto amin'ity Nosy ity nandritra ny enimpolo taona, izany hoe taorian'ny namerenan'ny mpanjanaka ny fahaleovantena. Angamba tsy fantatry ny filohan'ny Repoblika, fa tsy toy ny fanatanjahantenan'olon-tokana (sport individuel) ny fitondrana ny Firenena, fa asan'ny ekipa iray, sy fiaraha-miasan'ny andrim-panjakana mijoro sy ireo rafitra isan'ambaratongam-pitantanana. Tsapa avy amin'ny toetsaina sy hetsika ataon'ny filohan'ny Repoblika, fa mihevitenana ho mahavita mitantanana ity Firenena ity samirery izy. Vao tonga teo amin'ny fitondrana ity tompondaka ity dia efa nanisy sira valala teny an-danitra, ka nidehaka fa efa teo am-pelatany sahady ny amboara ka izy no hanampy an'i Comores sy ny firenena manodidina eto amin'ny Ranomasibe Indiana. Tsy mbola manana na inona na inona akory entina mampandroso ara-toekarena ny Firenena dia efa milaza, nilaza fa tompondaka eran-tany, ka nanimbazimba ny mpiaramiombon'antoka (PTF). Noho ny tandrametaka sy fihaveran-tena ho maozatra noho ny maozatra eto amin'ity planeta ity, ka nilaza ny mpitondra tenin'ny governemanta fa tsy mafy noho ny kolerà sy pesta ny valanaretina covid-19, izay namono olona an-tapitrisa tany amin'ny firenena any Azia, Eoropa sy Afrika ary Amerika. Nirehaka ihany koa fa nanana ny fitaovana enti-miady manara-penitra, kanjo niaraha-nahita ny vokatr'izany. Namoka ny lalàna nampihàtra ny "ha-

mehana ara-pahasalamana", ka voatery niantso vonjy tamin'ny mpiara-miombon'antoka na dia teo aza ny vava tsy ambina. Tsy nahazo ny titra ho tompondaka tamin'ity ady ity kanefa dia nanalabaraka ny nampiasana ny vola azo, ka notakian'ny mpanampy ny fanamarinana ny fomba nandaniana izany. Nanampy trotiraka ihany koa ny Fitsarana ny Kaonty (Cour des Comptes) kanefa dia mbola nampiseho ny maha tompondaka azy indray ny filohan'ny Repoblika kanefa heverina fa ho "disqualifié" izy araka izany. Izao toe-javatra misy izao tokoa no tonga amin'ny fitenenana hoe: "ny loza tsy tonga irery", satria tsy mbola resy ny valanaretina dia nandravarava indray ny rivozoza nifanesy. Nandeha irery aloha ny "tompondaka" tamin'ny fanampiana voalohany ireo traboina satria tsy vitan'ny tranga lela ny fizarana vary masaka sy laoka, ka tsy maintsy naniraka ny ekipa hidina ifotony avy eo, satria tsy resiny samy irery ny nifanandriny taminy. Tonga ny "vatsy" isan-karazany nozaraina tamin'ny traboina kanefa dia mbola tsy takona nafenina indray fa tompondaka amin'ny fandinkodinana ny fanampiana avy any ivelany ny mpitondra amin'ny ankapobeny, satria dia misy ampahany amin'izany hamidy amin'ny Malagasy satria, hono, tsy azo zaraina omena maimaimpoana ny vahoaka, fa mba asaina mandray anjara kely kanefa mandeha aiza ny vola azo avy amin'ny vidin'ireny fanampiana ireny? Raha fehezina ireo tranga rehetra ireo dia tena tompondaka amin'ny fanitsakitsahana lalàna sy fitsipika ary tompondaka ihany koa eo amin'ny fampisangodirana ny fomba fiasa, ka tsy voafaritra intsony iza no manao inona ary iza no tompondra amin'ny fiatrehana ny tranga tsirairay. Ny mampanahy eto amin'ity Firenena ity anefa dia ireo rafitra mpitsara ny raharaha toy ireo voatanisa etsy ambony ireo dia toa tsy sahy mitsara araka ny lalàna sy ny fahamarinana ny zava-doza mambotry ity Firenena ity.

Andry Tsiavalona

Vehivavy TIM sy ny Filoha Ravalomanana Firaisankina hatrany no hampahomby ny antoko

Noho ny fahatongavan'ny taona vaovao, na efa hifanana aza ny volana febroary dia tonga niarahaba ny filoha Marc Ravalomanana teny amin'ny trano fone-nany teny Faravohitra ny solontenan'ny Vehivavy Tiako i Madagasikara (TIM) Analamanga, omy 23 febroary. Tao anatin'izany no nanamafisan'ireo Vehivavy TIM tamin'ny alalan'ny filoha mitarika vonjimaika Raelisoa Arphine, fa hiasa sy hampiroborobo ny Vehivavy TIM izy ireo, satria ny vehivavy no maro an'isa eto amin'ny firenena. Ny vehivavy ihany koa no tena mahatsapa ny fahasahiranana misy eo amin'ny tokantrano Malagasy ankehitriny. Nanambara ireo vehivavy TIM fa tokana ny tanjony dia ny famerenana ny filoha Marc Ravalomanana hitantana ny firenena indray. Tsy moramora anefa izany fa mitaky asa, ka tsy andrarakilo mby andoha ireo renim-pianakaviana, fa vonona hatrany araka ny baikon'ny antoko hoe: ilaina ny fijojoana. Hiezaka hitondra rivo-baovao ao anatin'ity antoko najoron'i Dada ity ihany koa izy ireo. Nisaotra ireo vehivavy TIM ny filoha nasionalin'ny antoko Marc Ravalomanana, raha nandray anjara fitenenana. Miraisa hina hoy izy, fa izay no antoka hampahomby ny antoko. Hiezaka isika satria efa mijaly ny vahoaka Malagasy, hanala azy ireo ao anaty fahantrana lalina ankehitriny.

Niaina

Ny solontenan'ny Vehivavy TIM Analamanga, nifampiarahaba tratry ny taona tamin'ny Filoha Ravalomanana, teny Faravohitra.

ZAZAH RAMANDIMBIARISON

Tandremo, tandremo, miha-mikoro fahana ny firenena

Naneho hevitra mahakasa ny toe-draharaham-pirenena amin'izao fotoana Andriamatoa Zazah Ramandimbiarison, mpa-hay toekarena, efa Praministra lefitra teo aloha: "Ny fomba fitantanana tsy tonga lafatra, ny fanodinkodinam-bolam-panjanakana, ny fijangajangana ataon'ny manampahafana ambony sasany, ny fanondranana antsokosoko ny harena voajana-hary eto amin'ity, ary ny vaovao diso amin'ny ankapobeny, no lohatenin'ny tambazotram-pifandraisana rehetra. Tandremo, tandremo fa miha-mikoro fahana ny firenena. Ny fitantanana ny fahefana sy ny fampiharana ny demokrasia ataon'ny mpitondra amin'izao fotoana izao dia efa miha-ratsy ary mety hampidi-doza mihitsy. Efa mavaivay ny kolidio avo lenta. Ny zavahatsy taty ho ato mampiseho an'izany. Ny tsaho tsy marina no mitazona ny fiainan'ny Malagasy andavanandro. Vao mainka manamafy ny fialan'ny olom-pirenena amin'ny andraikitra maha olom-pirenena azy, izay toetra saika tsy misy intsony amin'izao fotoana izao.

Ny mpahay toekarena, Praministra lefitra teo aloha, Zazah Ramandimbiarison.

Ny fomba fitantanana mi-seho dia mandrisika ny fitondran-tena mitondra ny olona any amin'ny heloka bevava, efa eny anivon'ny fitondrana mihitsy aza. Manaraka ny dian'ny fitondrana teo aloha ny fitondrana teo aloha ny fitondrana ankehitriny, amin'ny firaisana tsikom-bakomba eo amin'ny fije-rena ny tombontsoan'olon-tsotra vitsy fotsiny; izay nolavin'ny rehetra fatra tamin'izany fotoana izany. Ny rafitra ara-toekarena dia nanjary niva-dika ho maloto ary manome vahana ny mpanankarena sy ny "mpanankarena vaovao, tao anatin'ny roa taona latsaka monja". Miha-mitombo ny

fanilikiliana sy ny tsy fitoviana eo amin'ny mpanankarena vitsy an'isa sy ny vahoaka maro an'isa. Ny tsy fisian'ny fitsipika mangarahara sy ny fandrindrana tsara ny hetsika ho an'ny tombontsoa iombonana dia vao mainka manasarotra sy manimba ny toe-draharaham-pirenena. Mbola mitohy ihany koa ireo fomba ratsy eo amin'ny fampandehanan-draharaham-pirenena, izay fomba fitantanana nitarika ny krizy nolalovan'i Madagasikara tato anatin'ny folo taona farany. Ny demokrasia ve dia ny fanaovana fifidianana sy ny fametrahana andrim-panjakana ara-dalàna fo-

tsiny? Ny demokrasia ve dia tokony havadika ho jadona ataon'ny olom-bitsy nahazo fahefana tamin'ny alalan'ny fifidianana izay noheverina ho "malalaka sy mangarahara" fotsiny? Tsy tokony ho laharam-pamehana koa ve ny fananganana fomba amam-panao sy fihetsika men-drika izay hiadanany ny ambany lanitra, izany hoe ny fomba fiainana andavanandro rehetra izay manamora ny fiainam-piarahamonina manontolo ao anatin'ny fitoniana? Izany no fototry ny demokrasia madio. Ao anatin'ny fotoan-tsarotra toy izao lalovan'ny firenena izao, no tokony hibanjinana ny ho avin'ny Malagasy rehetra. Ny kolontsaina malagasy dia manome ny vahaolana: mihaino, miresaka ary mifanaja. Ny mpanao gazety dia tokony homena fahafahana hitrandraka ny vaovao eo anivon'ny andrimpanjakana rehetra, sy ny vaovao mahaso, mba hisorohana ny fankana diso sy ny tsaho tsy mitombina. Sa krizy lehibe hafa no tiana hiseho indray?"

Nangonin'Isambilo

TONOTRAKALO

SOLOMBAVA TSY MODELY

Solombava mpihetraketraka, izany indray izao no malaza. Tena tsy mahay mipetraka fa dia mifanahin-jaza, Ka mampiasa ny eo an-tanany ary koa ny lohambotony, Mba hiarovany ny zanany amin-java-tsisy fotony!

Ary dia mihoerahoera, toy ny tsy ampy fahendrena. (Faly ny mideradera, tsy mahay manaja tena!) Mety mba nandia fianarana saingy tsy ampy fanabeazana, Ka tsy mitondra fivoarana fa mampisento ireo mpitazana!

Solombava fozaorana, efa zatra dia mianoatra. Tsy mahita izay hizorana amim-pomba tena tsotra, Sady tsy manadihady no tsy tia ny lala-marina, Ka dia fantatra sahady fa any an-kady no hivarina!

...Misy fetra ny fotoana maha solombava anao, Ry tia miteniteny foana sy tsy misy kalitao. Atsimondrano raha izao dia efa leo sy tena boboka, Ka dia miomàna ianao fa tsy ho ela dia hijoboka!

IRINA HO TAFITA (23-02-22)